

purgantem vero adjuvatur: & omnes tres sub eodem capite ad participandum influxum coherent: imo Ecclesia, generaliter sumpta, in his tribus suis partibus est eadem, sed in diverso statu, quemadmodum idem est homo in pueritia, virili aetate, ac senectute.

295. Dico 1. Ecclesia in terris militans, hoc est, fide meritoria sub Christo militans, strictissime sumpta pro Ecclesia Catholica, definit potest *societas communatis visibilis fidelium baptizatorum, sub uno capite Christo, qui in celis regnat, & Vicario eius in terris, inter se eodem cultu communicantium*. Dixi *societas fidelium baptizatorum* nam societatem, seu unionem, aut unitatem, ac fidem, & baptismum, requirit Apostolus ad Ephes. 4. v. 3. scribens: *Soliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis: unus corpus, & unus spiritus: siue vocati eis in una spacio vocacionis vestre: unus Dominus, una fides, unus baptisma. & Florentium in decreto Eugenii de baptismo ait: Per ipsam enim membra Christi, ac de corpore efficiuntur Ecclesiae.*

Requiritur insuper, ut membra sint unita inter se, sub eodem Vicario Christi; nam debent esse conjuncta corpori, non muro, aut acephalo, sed integrō, & habent caput, adeoque juncta etiam ipsi capiti: & quidem, cum Ecclesia sit visibilis, debent etiam membra esse conjuncta alicui capiti visibili: quamquam primariō debeant per fidem conjungi capiti invisibili Christo. Unde schismati, qui se separant ab unitate capituli, non sunt Ecclesia membra: quod confirmatur ex eo, quod Ecclesia dicitur. Veneri sancto, seu Paraclete, non minus pro schismatis, quam pro hereticis orat, ut DEUS... eos.... ad famam matrem Ecclesiam Catholicam, atque Apostolicam revocare dignetur: rursus ex eo, quod Ecclesia comparatur tunica inconsueta, quae non scinditur, nec potest in plures sciendi Ecclesias; quia tantum una datur; unde pars absicilla non est amplius ejus membrum. Idem defumitur ex SS. Patribus, qui id clarissime docent apud Bellarmnum. tom. 2. controv. 1. de Ecclesia l. 3. c. 5. & hinc hereticis, quibus deficit fides: atque schismati, qui se separant a capite, & corpore Ecclesie: item excommunicati, qui privantur communione fidelium, atque cultu communi, non sunt membra Ecclesiae.

296. Dico 2. Ad membrum Ecclesie militantis non requiritur, ut quis sit iustus, aut prædestinatus. Prob. 1. Damnata sunt à Martino V. in Concilio Constantiensi in Bulla: *Inter cunctas: que habetur in fine Concilii: haec propositione Joannis Hulsi. 1. Unica est sancta universalis Ecclesia, que est prædestinationis universitas... Universalis sancta Ecclesia tantum est una, sicut tantum est unus numerus prædestinationis. & 3. Præfitti non sunt partes Ecclesie; cum nulla pars ejus finaliter excidet ab ea; eoque quod prædestinationis charitas, que ipsam ligat,*

*non excidet: ergo etiam præfitti sunt membra Ecclesiae.*

Prob. 2. conclusio ex pluribus parabolis S. Scriptura, in quibus Ecclesia variis rebus comparatur Matth. 3. v. 12. area, in qua est palea, & triticum. Matth. 13. v. 47. legamenis in mare, ex omni genere pilicium, bonorum, & malorum, congreganti. Matth. 22. v. 2. convivio nuptiali, in quo non omnes habent vestem nuptialem. Matth. 25. v. 1. decem virginibus, quarum quinque sunt fata, & toridem prudentes. ad Tim. 2. v. 20. vas aureis, & ligneis &c. In magna aucta domo, non solum sunt vas aurea, & argentea, sed etiam lignea, & fibilia. Idem SS. Patres colligunt ex illo Matth. 18. v. 17. ubi dicitur, peccantem debere denunciari Ecclesie, & si hanc non audierit, esse vitandum, tanquam ethnicum, hoc est, ejicendum extra Ecclesiam: ergo etiam, dum peccavit, fuit adhuc intra Ecclesiam. Idem tradit fusè S. Augustinus in breviculo collationum cum Donatistis collectione dici 3. c. 8. & ali SS. Patres, Cyprianus, Hieronymus, Gregorius &c.

297. Accedit ratio, maximè contra requirentes prædestinationem. Si soli prædestinati essent membra Ecclesie, sequeretur, quod, qui femei est membrum Ecclesie, nunquam desineret esse membrum Ecclesie, quia decretum DEI prædestinationis est ab aeterno, & in eternum: & qui femei non est membrum, nunquam futurus est membrum Ecclesie: atqui hoc est contra Scripturam ad Ephes. 2. v. 13. *Vos, qui aliquando eratis longe, facti estis proprie, in sanguine Christi. Dein, an S. Paulus jam erat membrum Ecclesie, quando totis viribus eam persecutus? Affirmat quidem hoe Joannes Hulsi in 2. proposito, que sic sonat: Paulus nunquam fuit membrum diaboli, licet fecerit quosdam actus, atque Ecclesia malignarum confimiles: verum haec propositio in Concilio Constantiensi damnata est, & planè exse est incredibilis. Factus est autem S. Paulus postea membrum Ecclesie, quando conversus est, & baptizatus.*

Pariter est prorsus incredibile, quod multi gentiles, dum adhuc adorabant idola, jam fuerint membra Ecclesie; cum tamen multi, postea conversi, etiam sancte obierint, e. g. aliqui tortores martyrum postea conversi sunt. Rursus, si soli iusti, aut prædestinati, spectarent ad Ecclesiam, sequeretur (ut recte ait Bellarminus) mera confusio; quia hac ratione, nec oves agnoscerent suos pastores, nec illi suas oves; cum nemo de altero sciat, an sit prædestinatus, an non: & multi sint vocati, pauci electi. Similiter cum nemo agnoscat internam alterius iustitiam, si soli iusti essent membra Ecclesie, eadem confusio oriatur: & dubitate possent fideles, an Episcopi, vel etiam Papa, essent membra Ecclesie, & consequenter, an essent veri superiores, potentes suis præceptis Christianos obligare &c. qua ratione sanè (ut recte adverterit Casmus de locis Theol. l. 4. c. 3.) esset Christia-

na

na res publica, a suo auctore insipientissime constituta, quod dicere esset summè blasphemum.

298. Ob. 1. Ecclesia est *hortus conclusus, fons signatus, Cantus. 4. v. 12.* qui juxta S. Augustinum continet in se tantum electos: ergo. Confr. Ecclesia etiam comparatur area Noë, in qua sunt omnes, & ioli salvari: ergo soli prædestinati sunt membra Ecclesiae. Kef. 1. cum Bellarmino tom. 2. controv. 1. l. 3. de Ecclesia militante c. 7. non omnia, qua dicuntur in Canticis, exponi debet de Ecclesia: si illud Cant. 2. v. 2. *Sicut lumen inter spinas, si amica mea inter filias:* si explicaretur de Ecclesia, deberent per filias intelligi variae sectæ infidelium: sed hoc est contra ipsum S. Augustinum, qui epist. 48. pof. medium de istis filiis inquit: *Quae nec spine dici possent, nisi malignitate morum, nec filie, nisi communione sacramentorum: atqui infideles non gaudent communione sacramentorum;* unde per lumen anima perfecta, per spinas anima peccatariae: vel per lumen Beatissima Virgo, per spinas alii homines, faltem originali peccato infecti, intelliguntur. Si etiam hortum conclusum quidam intelligunt de Beatissima Virgine, quidam de quavis anima perfecta.

Si tamen contendas, id dictum debere de Ecclesia intelligi, dist. ant. Ecclesia est, vel dictur fons signatus, aut hortus conclusus, denominatione defumpta ab omnibus partibus. neg. ant. denominatione defumpta ab nobilioribus membris. conc. ant. & neg. cons. Utique denominatio, qua tribuitur toti, non semper convenienter cuique parti: sic homo dicitur rationalis, quamquam corpus tale non sit: sic etiam Ecclesia potest dici fons signatus, modò aliqui ejus membra signata, seu prædestinata sunt: item potest dici hortus conclusus, modo ab aliquibus membris exclusum sit omne malum: imo modò exclusa fit hæresis.

Neque etiam S. Augustinus plus vult dicere, qui tract. 45. in Joannem clarè ait: Secundum istam ergo præficiunt DEI, & prædestinationem, quam multe oves foris, quam multi lupi intus: & quam multe oves intus, & quam multi lupi foris. Idem S. Augustinus epist. 59. ait, esse morem Scripturarum, de toto dicere, quod parti convenit. vide dicta n. 302. ubi etiam inventio verba S. Augustini formalia. Ad confit. dist. ant. Ecclesia comparatur arca Noë quoad omnia. neg. quoad aliqua. conc. ant. & neg. cons. Fuerunt in arca etiam bruta, nunquid & ita cruent membra Ecclesie? item fuere in ea animalia immunda: ergo, si vis comparationem omnitudinem facere, debes admittere, quod ita faltem signent peccatores. Melius autem dicitur, comparationem factam esse in eo, quod, sicut nemo est salvatus extra arcem; ita etiam extra Ecclesiam non sit salvs; non verò in eo, quod omnes in arca sint salvati.

299. Ob. 2. Christus est caput illius Ecclesie, quam salvat: sed salvat tantum prædestinatos: ergo hi soli sunt Ecclesia. Confr. Membra debent esse similia capiti: sed reprobi non sunt similes Christo: ergo. Kef. dist. ma. Christus est caput Ecclesie, quam salvat, quantum est in le, & quoad suam passionem, ac satisfactionem sufficiens. conc. ma. quam salvat absoluere. subdit, quam salvat adiquatè sumptam. neg. ma. inadiquatè sumptam. conc. ma. & conc. mi. neg. conf. Etiam haec denominatio *saluator* potest convenire Ecclesie, licet non conveniat omnibus partibus.

Ad confit. dist. ma. Membra debent esse similia capiti aliquo modo. conc. ma. omni modo. neg. ma. & dist. sic mi. neg. cons. Nec in physico corpore manus, aut pes, est omnino similia capiti: nec in moralis e. g. republica, vel regno, subdit sunt quoad dignitatem, vel alia moralia prædicata, similes capiti, seu principi: sufficit ergo similitudo aliqua: talis autem multa est, etiam inter Christum, & peccatores; est enim similitudo inter ipsos quoad humanam naturam, secundum quam dicitur nobis Christus similius factus: item est similitudo per baptismum, & fidem. Nec dicas, totum corpus Christi physicum esse salvum, adeoque etiam totum corpus mysticum debere esse salvum; alias sicut totum corpus Christi physicum est unitum Divinitati, deberet etiam ita esse unitum corpus Christi mysticum, quod est falsum; unde similitudo non debet esse in omnibus.

300. Ob. 3. Ecclesia est unum ovile, in se complectens oves Christi: sed oves Christi sunt tantum prædestinati: ergo prob. mi. Christus dicit Joannis 10. v. 27. & 28. *Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me: & ego vitam eternam do eis, & non peribunt in eternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea:* sed hoc tantum verificatur de prædestinatis: ergo. Confr. Peccatores sunt membra civitatis Babylonicae: ergo non sunt membra Solymæ, seu Ecclesie. Resp. 1. Ovile Christi complectitur etiam hædos; nam hi dicuntur Matth. 25. v. 33. segregandi in die iudicij, seu separandi ab ovis: ergo prius fuere mixti in eodem

Resp. 2. om. ma. neg. mi. ad probat. conc. totum; quia per id non probatur intentum; nam, licet in uno, vel altero loco Scriptura, per oves intelligentur soli electi, ut loco citato, & Matth. 25. v. 33. ubi dicuntur statuenda a dextris; tamen hoc non contingit universaliter; nam eodem loco Joann. 10. v. 12. dicit Christus: *Lupus rapit, & dispersit oves:* hoc est, aliisque illarum percutiunt: item Psalm. 73. v. 1. dicitur: *Iustus est furor tuus super oves pascue tuae.* rursus Psalm. 78. v. 13. *Nos autem populus tuus, & oves pascue tuae:* ubi David loquitur de omnibus Iudeis, qui non omnes fuerunt electi, & Ezech. 34. v. 8. dicitur de Domini ovis: *Fatigati sunt greges mei in rapinam, & oves mee in devorationem omnium bestiarum.* Quare, quando est sermo

mo de solis electis, per oves non intelliguntur tantum membra Ecclesie, sed membra electa; nam Christus *ibidem*, seu *Joan. 10. 4. 16.* dicit: *Alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ovili: quod recte exponit S. Thomas in expositione Evangelii S. Joannis in hunc locum, item Cornelius à Lapide in hunc locum, de gentilibus, qui neclum tunc erant membra Ecclesie, sed primum debent fieri. At, si sermo est de membris Ecclesie, & ita universaliter dicuntur oves, e. g. *Joannis ultimo v. 17. Pasce oves meas: nullo modo potest probari, quod per oves tantum intellegantur electi.**

*301. Ad confirm. neg. conf. Potest quis ratione diversarum habituationis, vel iurium, spectare ad duplum civitatem: & sic etiam peccator, ratione fidei, & communicationis cum fidelibus, spectat ad civitatem DEI: ratione scelerum spectat ad civitatem diaboli. Sic etiam Bellarminus *tom. 2. contr. l. 1. 3. de Ecclesia militante, c. 7.* expонit illud. *l. Joan. 2. v. 19. Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis; nam si fuissent ex nobis, permanessent utique nobiscum:* exponit, inquit, illud *ex nobis de iis*, qui specialiter ratione praedestinationis erant oves Christi, & membra Ecclesie. Et in eodem sensu eadem verba explicat tam Gloria interlinearis, quam Lyrani. *Cornelius à Lapide in hunc locum* putat, eos dici non esse *ex nobis*, seu ex membris Ecclesie, sicut pater quandoque de filio improbo dicit: *Nos est meus filius, nec eum pro filio agnoscere.* Canis de locis *Theol. l. 4. c. 6. seu postremo, §. sed ut argumentum huic art. intelligi posse fictos, & simulatores Christi discipulos, qui quasi amici ad tempus, & socii mensa, in die necessitatis recesserunt: quasi S. Joannes diceret: Inter nos verabantur, & sacramenta nobiscum habebant communia: sed simulatio tantum erat: id est, cum non essent ex animo, & vere noſtri, non erant ex nobis.**

*302. Ob. 5. Ecclesia Christi est sancta: ergo ejus membra non possunt esse peccatores. Confirm. 1. Peccatores non sunt filii DEI: ergo nec sunt membra Ecclesie. Confirm. 2. S. Paulus ad Epheſ. 5. v. 27. ait Ecclesiam esse non habentem maculam, aut rugam: ergo nullum complectitur injustum. Ref. neg. conf. Inprimis Ecclesia dicitur sancta, ratione doctrine fidei, & morum, que est sanctissima: rursus Ecclesia in celis tota est sancta: & si sanctum dicitur, quod habet gratiam sanctificantem, etiam Ecclesia militans eam habet in plurimis membris; quare etiam ita, ratione istorum membrorum, magis principium, potest dici sancta. Ibi notandum, quod S. Augustinus dicit epif. 50. post medium: *Scriptura mos est, ita loqui de parte, tanquam de toto: sicut Paulus Corinthis, in primis epistola sua partibus, ita laudat, tanquam omnes tales sint, cum essent laudabiles quidam eorum: & postea, in nonnullis epistolis ipsius locis, ita reprehendit, tanquam omnes culpabiles essent, propter quosdam, qui tales erant.* Itam*

*Divinarum Scripturarum consuetudinem, per omne corpus literarum ejus cerebrim sparsam, quisquis diligenter adverterit, multa diffibuit, qua inter se videntur esse contraria.*

Quod autem denominatio aliqua potest tribui toti, eti non conveniat singulis partibus, est clarum ex milles exemplis. Sic homo dicitur rationalis, materialis, corruptibilis, licet non singulae partes sint tales. Unde principium: *Bonum ex integra causa, malum ex quoconque defectu: non venit ad rem; quia hoc tantum significatur de actibus moralibus, qui, ut revera sint boni, debent ex nullo capite vitiari.* Aut autem denominatio sit toti alicui tribuenda, an non, colligendum est ex ipsa definitione, vel communi intelligentia illius denominacionis: & siquidem ea definitio cum veritate possit affirmari de toto, potest ei tribui denominatio, licet non singulis partibus conveniat: e. g. corruptibile dicitur, quod non semper manet, quale est, sed destruitur manente subiecto: hoc certe competit homini; licet non competit omni ejus partibus, e. g. anima; unde homo absolute potest dici corruptibilis. Ad 1. confirm. neg. conf. que non probatur. Ad 2. confirm. dist. ant. S. Paulus ait, esse talen Ecclesiam triumphantem. conc. ant. militantem. subdist. denominatione competente toti Ecclesie, ratione membrorum praecipuum. conc. ant. competente singulis membris. neg. ant. & conf. S. Augustinus, l. 1. retract. c. 7. hoc dictum explicat de Ecclesia triunphante.

*303. Ob. 6. S. Augustinus l. 3. de doctrina Christiana c. 32. ait: Non enim revera Domini corpus est, quod cum illo non erit in eternum: ergo non praedestinati non sunt membra Ecclesie. Ref. dist. conf. ergo non praedestinati non sunt membra Ecclesie stabilia, & perpetuo talia permanura. conc. conf. non sunt membra pro nunc, dum in vita reninent ea, que nos requirimus ad membrum Ecclesie. neg. conf. S. Augustinus per Domini corpus ibi intelligit corpus Christi morale, non quomodounque tale, sed id, quod erit semper permanfurum in celo: nam *ibidem* se explicat dicens: Nunc in uno sunt, .... non tamen semper in uno erunt; ipse est quippe ille seruus, commemoratus in Evangelio, cuius Dominus, cum veneris, dividet eum. & partem ejus cum hypocritis ponet.*

Nota insuper, quando forte unus, aut alter ex Patribus dicit, in corpore Christi nihil esse mortuum, intelligendum esse, nihil omnino mortuum, ita ut nec habeat aliquam vitam secundum quid: non autem tantum simplieriter mortuum, ita, ut adhuc habeat vitam secundum quid. Peccator carere gratiam dicitur simplieriter mortuus, nec potest dici membrum Christi simplieriter vivum, ut definit Tridentinum *sess. 6. c. 7.* quia tamen adhuc fidem, & communionem fidem, adeoque aliquem motum retinet, habet adhuc aliquam vitam anima secundum

dum quid, ferme sicut manus arida, nec potens moveri, dicitur emorta, licet adhuc aliquo modo tenuiter nutritur.

*304. Ob. 7. à contrario. Schismatici, & excommunicati, retinente baptismum, & fidem: ergo sunt membra Ecclesie. Confir. ex S. Augustino ad Donatistas post collationem c. 20. dicente: Neque enim à populo DEI separamus, quo: vel degradando, vel excommunicando, ad humiliorem penitendi locum redigimus: ergo. Ref. neg. conf. Ita non sufficiunt ad membrum Ecclesie, si desit communicatio externa repectu aliorum fidelium, vel subjectio respectu Prælatorum; unde excommunicatus potest quidem in Ecclesia manere in voto, adeoque etiam penitentiam agere; sed non manet in ea recipi. Ad confir. Textum S. Augustini Bellarminus *tom. 2. controv. 1. l. 3. de Ecclesia c. 6.* suscipitur esse corruptum, & omniam particulam non, ut legendum revera sit: Neque enim non separamus; nam statim sequitur: Et ubi hoc facere, pacis. & tranquillitatis Ecclesie gratia, non permittimus, non tamen idem Ecclesiam negligimus: que verba non congruant omissioni separationis. Quodsi textus corruptus non sit, dicendum est cum eodem Bellarmino, per populum DEI non intelligi membra Ecclesie, sed intelligi electos, seu omnes salvandos, a quibus separare non intendunt Episcopi, aut alii Prælati, etiam eos, quos excommunicant.*

*305. Ob. 8. Ecclesia potest punire schismaticos, hereticos, & excommunicatos: ergo sunt intra Ecclesiam prob. conf. 1. Corinb. 5. v. 12. dicitur a S. Paulo: Quid enim mihi de iis, qui foris sunt, iudicare? ergo Ecclesia non iudicat, coniuncter nec punit eos, qui non sunt ejus membra. Confir. Episcopi, incidentes in heresim, possunt valide exercere actus ordinis, e. g. consecrare, ordinare: ergo autem sunt membra Ecclesie. Refs. neg. conf. Cum schismatici, & heretici, habeant characterem baptismalem, hoc ipso habent debitum redeundi ad Ecclesiam, à qua discessere: sicut ergo oves, fugientes extra ovile, possunt à pastore è fuga retrahi, & verberibus etiam ad redendum cogi: ita possunt supradicti plecti ab Ecclesia; unde non sunt membra Ecclesie in re, sed in debito, & jure.*

*306. Prob. jam conclusio. Cū nec Scriptura sola, nec traditio, nec spiritus privatus, sufficienter applicent nobis verbum DEI, certe debet dari adhuc alia regula: cumque fides debeat esse firmissima, & immutabilis, debet etiam eius regula esse infallibilis; alias enim, deprehendo potest errore, assulcius prudenter mutaretur: ergo debet dari alia regula infallibilis: haec regula alia non potest assignari, quam Ecclesia, seu ejus definitivum iudicium: ergo. ant. videtur innegabile; alias enim Christus non susterret far providus, & destituisset Ecclesiam suam medio maxime necessario: reliquiessem eam in summa confusione, & incertitudine, divisione, & dissensi.*

*Nam, si nemo Scripturam, vel traditionem, infallibiliter applicaret, vel res dubias, ultimo, & infallibili iudicio, decidere: reliquiessem eam in summa confusione, & incertitudine, divisione, & dissensi.*

ticos contingere) nihil certi foret; & cum plurimi inter se non convenirent in opinione suis, essent inter se diversi, & dissidentes ( certe quamprimum Lutherus infallibilitatem Ecclesie, tanquam regulam, negavit, infiltra propemodum fecta ex ejus heresi orta sunt) cùmque ex minus doctis, alii his, alii adhucrarent, forent sectae, & partiales Ecclesie innumeræ: plurimi dubitarent utramque partem, non sine confusione; maximè autem rudes dissidenterunt omni applicatione firma, & digna, cui securè possent fidere; cùm non nisi ex autoritate res fidei dicere posint: inq. etiam docti dissidenterunt necessario medio, ex hac ipsa ratione; quia & hi suò judicio infallibiliter fidei, nisi per magnam presumptionem, non possint: & ipsi quoque res adeo sublimes, quas fides proponit, ex autoritate dicere debent.

Confir. 1. Christus fecit, oriturus esse variæ heræs: & utique voluit instituere Ecclesiam ita ordinatam, tanquam bonam rem publicam: ergo, sicut in civilibus debet dari magistratus, habens autoritatem, leges interpretandi, ita etiam debet dari simili autoritas in Ecclesie: & quidem, si cut legislator, si posset dare infallibilem interpretationem legum civilium, male faceret, si dare fallibilem: ita etiam Christus, cum potuerit dare infallibilem regulam, non bene dedisset fallibilem. Confir. 2. Si Ecclesia non esset infallibilis, posset contingeret, ut doctrina ab ea tradita falleret: ergo fine virtutis aliquis ab ea discederet, si fallitatem agnoscet: ergo heræs, prout significat, difcessum ab Ecclesia in credendis articulis, ex genere suo non esset virtus: quod est per se falsum.

308. Probat 2. conclusio contra hereticos, admittentes Sancram Scripturam, ex hac ipsa. Matth. 28. v. 20. dicit Christus: *Ecco ego vobissum sum uisus ad confirmationem vestrum.* item Joannis 14. v. 16. *Ego regabo Patrem, & alium paraclitum dabit vobis, ut maneat vobis in aeternum, spiritum veritatis.* & paulus post e codem Spiritu v. 26. *Illi vos docebitis omnia, & suggereretis omnia, quicunque dixeris vobis.* & c. 16. v. 13. *Cum autem veneris ille spiritus veritatis, docebitis vos omnem veritatem.* item Matth. 16. v. 18. *Super hanc petram edificabim Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversarii eam.* iterum Matth. 18. v. 17. *Si autem Ecclesiam non audieris, scitis ibi hereticus, & publicanus, rursus ad Ephes. 4. v. 11. Ipse dedit quosdam quidem Apollos, quosdam autem prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, & doctores, ad confirmationem Sanctorum, in opus ministri, in edificationem corporis Christi, donec occuramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis filii DEI, & ad Timor. 3. v. 15. Ecclesia DEI uiri, columnam, & firmamentum veritatis.*

Ex his manifeste habetur, Ecclesiam non tantum pro aliquo tempore, sed ulque-

ad facili finem, & in aeternum, fore semper dirigendam à Spiritu S. ne erret, vel ne cadat columna veritatis: aut ne fideles, qui eam, per pastores, & doctores suos, loquenter tenentur audire, ab ea decipiantur: ne denique inferni potentia contra eam prævaleat, cripiendo veram fidem, & consequenter etiam sanctitatem, que fide fulcit. Confir. 1. Ecclesia debet semper esse sancta: ergo debet etiam esse infallibilis; alias enim posset docere doctrinam non sanctam: quo casu non esset amplius sancta, sanctitate sue doctrina, immo nec modum; quia falsitas doctrina statim posse traheret etiam aliquam maculam in moribus, saltē in plurimis membris. Confir. 2. S. Paulus ad Titum 3. v. 10. ait: *Hæreticum hominem, post unam, & secundam correctionem, devita, sciens, quia subversus est: at, quomodo devitabimus, & sciemos, eum subversum, nisi Ecclesia id nos infallibiliter doceat?* ergo hæc debet esse infallibiliter.

309. Probatur conclusio 3. ex SS. Paribis, quorum infinitos textus adducere, quia impossibile est, paucos, tantum dilabito. S. Irenæus l. 3. aduersus haereses. c. 4. *Nos oportet adhuc querere apud alios veritatem, quam facile est ab Ecclesia sumere;* cum Apololi, quasi in depositum dives, plenissime in eam contulerint omnia, que sunt veritatis. S. Cyprianus l. de unitate Ecclesie. Hanc unitatem Ecclesie qui non tenet, DEI legem non tenet; non tenet Patris, & Fili fidem; vitam non tenet, & salutem. S. Augustinus jam relatus est n. 147. & 276. in super enarrat: in psal. 30. concion. 1. ante medium. ait: *In Christo loquitur Ecclesia, & in Ecclesia loquitur Christus, & corpus in capite, & capsu in corpore.* S. Hieronymus epist. 37. ad Damascum. *Beatus tuus, id est, cathedra Petri communione consistor; super illam petram uiajicat Ecclesiam ficio.*

Huc etiam sicuti omnia illa, que Patris passim doceunt, de Ecclesia indefectibilitate, de Conciliorum universalium, & Romani Pontificis autoritate. Tandem dicta hucusque confirmat praxis communissima; atque perpetua fideliuum: qua dubiorum solutionem semper petierunt, ex Ecclesia definitione: & qui Ecclesia contradicere ausi fuerant, semper heretici habiti sunt, ut ostendi posset per singula secula. Nec dici potest, illos habitos fuisse hereticos, non quia Ecclesia definitionibus, sed quia SS. Scripturis se se opposuerunt; hoc enim ex eo falsum est, quod multa heres ex solis Scripturis clare confutari non possent, ut posset ostendit, enumerando varios errores. Quartodecimanorum, Novatianorum, Arianorum, Macedonianorum, & Anabaptistarum: qui oratione etiam pro se Scripturas allegabant, quippe in uariis modis, ut nonnulli uocant, ratiocinatione, & nonnulli inveniunt, quod est iustitiam, & nonnulli inveniunt, quod est punitio, admodum illa est

ARTI-

## ARTICULUS IV.

### Solvuntur Objectiones.

310. Ob. 1. Ecclesia à SS. Scripturis, & Paribis, comparatur luna: ergo, sicut ista eclipso patitur, & deficit, ita potest etiam Ecclesia deficere à lumine fidei. Confir. Ecclesia potest falso deficere à veritate inculpabiliter; hoc enim non obest fidei: ergo. Resp. neg. conf. Similitudo utique non debet esse omnimoda: igitur ea tantum stat in hoc, quod, sicut luna initio mensis sui crescit, usquedum plena sit, ita Ecclesia creverit, usquedum perfecta fuerit. 2. quod, sicut luna lumen haberat a sole, ita Ecclesia lumen fidei habeat a Christo. 3. quod, sicut luna eclipso patitur, ita Ecclesia patiatur persecutions, quibus aliquando imminentia est fidelium numero, vel etiam externo, & aperto splendore, ut dictum n. 290.

Ad confir. neg. ant. nam licet inculpabiliter à veritate deficere possit homo privatus, tamen hoc non potest contingere in Ecclesia; alias enim non amplius est columnæ, & firmamentum veritatis: nec maneret cum ipsa spiritus veritatis: omniaque forent dubia, etiam ipsa Scriptura; cum dubitari posset, an non circa hanc ipsam Ecclesia inculpabiliter erraret. Nec dici potest sufficere, modo Ecclesia sit infallibilis in designanda vera Scriptura; si enim infallibilis est in hoc punto, cur non in aliis? 2. nisi faltem sit Ecclesia etiam infallibilis in explicatione Scriptura, nondum est satis consultum; cum Scriptura sit obscura, nec si clare intelligatur, ut dictum n. 181. & seq. 3. cum non omnia in Scriptura continantur, ut n. 192. probatum est, debet etiam Ecclesia esse infallibilis, quod rite determinanda illa, qua ex traditione creduntur, eaque etiam rite explicanda, adeoque quoad omnia, extra, & intrare Scripturam definienda.

311. Ob. 2. Ecclesia potest errare tempore sedis vacantis, seu quando nullus est Pontifex, vel tempore schismatis, quando plures sunt Pontifices dubii: ergo. Resp. neg. suppositum, quod tunc aliquid possit definiri, tanquam de fide credendum; nam tempore sedis vacantis, Cardinales tantum habent autoritatem ad eligendum Pontificem: tempore vero schismatis Concilium Generale congregatum tantum habet autoritatem, seu potestatem, sibi providendi de certo capite, seu creandi legitimum, & indubiatum Pontificem: non vero habet potestatem condendi leges universales, qua uim habeant obligandi Ecclesiam, independenter à confirmatione veri Pontificis; nam, ut Eximus Doctor l. 4. de legibus c. 6. n. 4. latè ostendit, Concilium tempore schismatis tantum habet potestatem illam, qua necessaria est, velut ad defensionem Ecclesie, eamque pacificandam, eligendo Ponti-

ficiem certum: quam potestatem ei tribuit jus naturale, sicut optimatibus regni, in ordine ad constitutionem regis. At vero maiorem potestatem, nec jus naturale, nec positivum, Concilio in eo casu tribuit; cum nullum jus plus aliquid tribuens, ostendi posset; unde ad summum obligarent Ecclesiam tales leges vi spontaneæ acceptionis.

312. Ob. 3. Ecclesia est libera ad credendum: ergo potest non credere: ergo potest fides omnis deficere: ergo Ecclesia non est absolutè infallibilis. Resp. 1. Pontificem, & Concilium, quando repreäsentant totam Ecclesiam, & quando totam Ecclesiam obligant, non esse liberos, ad docendum verum, vel falsum; nam tunc assistentia Spiritus S. id impedit. Interim tamen habent sufficientem libertatem ad meritum, ut Christus, qui etiam non potest dicere falsum. Habent scilicet tunc Pontifex, & Concilium, libertatem contradictionis, ad loquendum, vel omnino tacendum: habent etiam libertatem ad varias bonas intentiones, & amplectenda motiva, impellentia ad volendum definire. Sed tamen per hoc nondum satish argumento; nam per hoc non tollitur, quo minus tota Ecclesia, seu omnia eius membra, etiæ rectè doceant, tamen male credant, non assentiendo proprie doctrinæ: atqui sic deficeret fides totius Ecclesie, adeoque etiam ipsa; nam ad eam constituantur, non tantum requiritur doctrina vera, sed etiam cœctus fidelium rite creditum.

Resp. igitur 2. cum Gormaz de virt. Theol. n. 376. dist. ant. Ecclesia est libera ad credendum libertate antecedente, conc. ant. libertate consequente, neg. ant. & sub eadem dist. conc. vel neg. conf. Antequam DEUS determinaverit, creare hos homines, & facere, ut nascantur in religione Catholica, jam prævidit, quod plurimi his, vel illis auxiliis, sint conueniūti, & cum istis rite credituri; unde postea eo decreto, quo determinavit, eos creare, etiam decrevit, pluribus quovis tempore dare auxilia illa congrua; & simul prædefinivit eorum fidem: quod decretum prædefinitionum, licet sit antecedenter impedibile, adeoque quilibet possit antecedenter à fide deficere, non tamen est fructiferale consequenter; hinc nunquam omnes deficient. Quare etiam consequenter ad hanc scientiam, de aliquorum in fide perseverantia, sub his, vel illis auxiliis, & consequenter etiam ad decretum DEI, dandi ea auxilia, potuit DEUS infallibiliter promittere, quod nunquam sit tota Ecclesia à fide defecuta: neque ea promisso, subsequens illam scientiam medium, ullenus tollit libertatem. Sed fusior hujus rei explicatio pertendat est ex tractatu de DEO, ubi de prædefinitionibus agitur.

313. Ob. 4. Ecclesia sunt tantum homines: sed hi possunt errare: ergo. Confir. Singuli homines possunt errare: ergo etiam omnes. Resp. dist. ma. Ecclesia ut considerata sine assistentia Spiritus S. sunt

tan-

M 2

tantum homines, conc. ma. ut confiderat a cum illa assistentia, neg. ma. & dist. sic mi. neg. cons. Ecclesia quidem, si consideretur tantum ut congregatio piissimorum, & doctissimorum hominum, habet maximam auctoritatem: attamen ea non dum omnino infallibilis est: adeoque non dum sufficit ad applicandum infallibiliter verbum DEI; unde accedit promissa assistentia Spiritus S. docens omnem veritatem, que addit infallibilatem.

Ad confir. om. ant. neg. cons. Non est bonum hoc argumentum, à sensu distributivo ad collectivum; sicut non est bonum: Singuli testes non faciunt plenam probationem: ergo neque omnes; quia scilicet, ut non quilibet testis solus habet auctoritatem requisitam a legibus, ita nec singuli homines habent assistentiam Spiritus S. que promissa est Ecclesia: & collectio Ecclesie est saltem conditio, sine qua non est promissa illa assistentia cuilibet in particulari. Dicim. ant. propter Summum Pontificem, de quo inferius. Addo, quod minister quilibet Ecclesia, qui non tantum materialiter est missus, sed formaliter, sive, dum loquitur formaliter à missus, seu explicat doctrinam Ecclesie verè talem, concipiatur à fidelibus habere infallibilitatem factam actualem, seu quod illum actum doldendi, non verò habitualem, & permanentem; quia in alia occasione hic ipse minister potest docere aliiquid contrarium doctrina Ecclesie.

314. Dices. Nunquam aliiquid definitur à tota Ecclesia; quis enim ex omni mundo omnes fideles colligat in unum Concilium? Resp. Sicut in civibus dicitur res publica, vel urbs, aliiquid statuisse, quamvis non omnes cives id statuerint, sed tantum senatus, licet omnium civium communis causa agatur: ita etiam dicitur Ecclesia aliiquid definitisse, licet non omnes fideles id decreverint, modò pastores, & doctores Ecclesie, qui ei promissi sunt, & quibus etiam assistentia Spiritus S. promissa est, aliiquid decidant. Iti autem sum primò Romanus Pontifex, per se, vel per suos legatos praefens: dein Episcopi, quibus S. Paulus *Act. 20. v. 28.* ait: *Attende vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam DEI.*

Horum in Concilio generali (quantum fieri moraliter potest; nec enim Spiritus Sanctus, ut afflatis, exigit aliquid moraliter impossibile) congregatorum definitionibus, secundum fidem fideles ceteri. Nec ullo modo, ut sectari quidam contendunt, in Concilio etiam, ut judices debent adesse laici; hoc est enim contra omnem antiquissimam praxin; nam laici sunt oves, & non pastores: imò nec inferiores Episcopos sacerdotes admittuntur ut Judices; nam nec isti sunt illi sublimes pastores, & successores Apostolorum, quibus assistentia Spiritus S. promissa est: quamvis soleant multi adhiberi ut Theologi, & consiliarii. Adde, quod, si omnes convocarentur, Concilium tale

ob multitudinem regi non posset, sed confusio ingens nasceretur.

315. Dices. Ita assistentia Spiritus S. gratia fingitur. Resp. eam fuisse toto articulo praecedenti fuse probatum. Replicabis, assistentiam illam probari ex Scripturis legitimè explicatis, & legitimam explicationem probari per assistentiam Spiritus S. adeoque per circulum vitiosum. Resp. 1. esse falsum, quod ex assistentia tantum probetur ex Scripturis; nam probationes allatae *n. 307.* sunt ex ratione, non ex Scripturis petita. Licet autem sequentes probationes ex Scripturis sint, non sit circulus vitiosus; nam hinc tunc fit, quando duo mutuò ita probantur, ut neutrum independenter ab altero probetur: sicut heretici plures probant mutuò Scripturam, & spiritum privatum. At nos ab initio, independenter à Scriptura probamus Ecclesiam veram esse Catholicam, idque fuese per plurima signa, & motiva credibilitatis: ex quo, praesertim additis rationibus *n. 307.* allatis, ulterius sequitur, Ecclesiam eam habere infallibilem assistentiam Spiritus S. tum in aliis dogmatibus, tum etiam in explicanda legitimè Scriptura.

Ex Ecclesia autem sic jam prius probata, dein probamus ipsam Scripturam, ejusque legitimū sensū, atque explicacionem. Ex hinc, quando dein etiam ex Scriptura ulterius ad abundantiam probamus Ecclesiam, tam parum facimus circulum vitiosum, quam parum fecerunt circulum vitiosum Christus Dominus, & S. Joannes, dum mutuò de se invicem testimonium perhibuerunt; cum, sicut Christus testimoniū dedit Joanni, ut habens aliunde auctoritatem, ita etiam Ecclesia, ut aliunde habens auctoritatem, testimonium der Scriptura: & sicut Christus etiam a Joanne potesta accepti testimonium, ita etiam Ecclesia a Scriptura testimonium recipiat, praesertim contra eos, qui Scripturam admittunt.

316. Ob. 1. Saltem non potest probari, quod assistentia Spiritus S. promissa sit, non tantum Apollinis, sed suorum fratribus quoque, & Ecclesie posteriori, praesertim visibili, & non tantum invisibili: ergo. Resp. neg. ant. nam probationes à nobis, tum ex ratione, tum ex Scripturis allatae, probant assistentiam Spiritus S. usque ad confirmationem seculi, seu finem mundi: & recte S. Augustinus enarrat, in *psal. 47. sub finem ait:* *Illi Apollonis loquebatur Christus, & nos significabat, cum diceret: Ecce ego vobis cum sum omnibus diebus usque ad consummationem facio.*

Quod autem visibili Ecclesia Spiritus S. assistentia promissa sit, probatur facile; quia Christus eam frustra promisisset invisibili, quoniam nemo agnoscet, nemo audiret, nemo, nisi in rarissimo casu, inveniret. Et utique promissa est assistentia dicta illi Ecclesia, quam nos DEUS voluit doceri, quam debemus ingredi, & in qua debemus salvari &c. Certe non haberemus medium necessarium salutis, nec fundamentum ullum si

dei, summè necessaria ad salutem, nisi ipsa Ecclesia visibilis foret columna, & firmamentum veritatis; quale esse non potest sine assistentia Spiritus Sancti.

Nec dicas, Ecclesiam tantum habere assistentiam Spiritus S. si adhibeat debitam diligentiam, in inquirenda veritate, que tamē diligenter possit omitti; nam responsivo: vel non est necessaria talis diligentia; vel, si necessaria est, etiam DEUS providebit certissime, ut ea non omittatur, aut definitiones temerarie fiat, ne omnia incerta sint: quod DEUS ponit yule permittere.

Hinc de definitionibus absolute editis dubitari nonquam debet, eas esse legitime factas. Valentia. tom. 3. disp. 1. q. 1. p. 1. 7. question. 6. ad 6. object. cum putet, etiam abique diligentia adhibita infallibilis fore definitiones, concludit conqueunter, studium, ac diligentiam, Ponitici (& par est ratio de Conciliis) tantum necessariam esse, ut sine culpa definiat, & convenienter: non tamē, ut definiat infallibiliter, vide etiam infra *n. 381. ob. 3.*

317. Ob. 6. Juxta nos Sacra Scriptura subiaceat iudicio Ecclesie: hoc est absurdum: ergo. Resp. neg. ma. vel enim intelligis per subiaceat, quod Ecclesia debeat iudicare, an id, de quo certò conflat, est verbum DEI, sit verum: & neg. ma. neque enim hoc ulla modo a nobis alterius: vel intelligis tantum, quod Ecclesia debeat definire, an aliquis liber sit Sacra Scriptura: vel an sit vera eius editio, vel quis sit legitimus sensus illius; & iterum neg. ma. quia hoc non est propriè, Scripturam Sacram subiaci iudicio Ecclesia.

Sed neque hoc continet in se aliiquid absurdum: sicut absurdum non est, quod sape inferior magistratus debeat ex certis signis determinare, an aliquod decretum sit a rege editum, an legitimo sigillo corroboratum &c. quanquam, si de veritate decreti conflat, non possit illud non exequi: nec enim propterea rex subiicit suis subditis: & pariter nec DEUS, aut Christus Ecclesia; quia illa hanc ipsam potestem accepit Christo. Imò Ecclesia, in Concilio congregata, non est pars cum Scriptura auctoritatis; non enim omnia in Concilio, sed tantum eorum definitiones sunt infallibilis, ut dicimus *n. 324.* cum tamen in Scriptura omnia sint infallibilia: imò, multi dicunt, etiam infallibilitatem definitionum Ecclesie esse in ordine inferiori, scilicet tantum in ordine, five linea applicationis verbi DEI; cum Scriptura sit ipsum verbum DEI, de quo infra agendum.

318. Ob. 7. Synagoga antiqua tota erravit: ergo etiam potest Ecclesia nova tota errare. ant. prob. 1. Totum Concilium Ariminiensem approbat Arianismum, ita, ut S. Hieronymus in dialog. adversus Luciferianos. c. 7. dicat: *Regemus rotus orbis, & se Arianum miratus* *ef. 2.* Adventus Christi secundus ad iudicium non erit, ut dicitur *2. ad Thessal. 2. v. 3.* *Nisi venerit diabolus primus, & revelatus fuerit homo peccati:* hoc est, nisi omnes reliquerint fidem, & venerit Antichristus. 3. Angelus Daniel. 9. v. 27. dicit: *Deficiet hostia, & sacrificium,* Tandem 4. dicit Christus *Luc. 18. v. 3.* *Filius hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra?* quai diceret: non inventer: ergo.

Resp. neg. ant. ad 1. prob. om. ant. neg. conf. Etsi Ariminienses Patres errassent, non sicut approbatos eorum error à Romano Pontifice: imò nec omnes illi Patres con-

fenserunt errori: sed aliqui ex ipsis, discesserunt in locum, qui etiamnum dicitur *Carbolica*. Dein plures propriæ hæresim non confirmarunt, sed decepti ab Arianis tantum confenserunt, ut omittetur vox *homologos*, seu *consubstantialis*, non quasi Christus non esset talis; sed tantum, ut tolleretur occasio discordiarum: in quo quidem illi Patres negligenter egerunt; sed tamen eos propterea hæreticos fuisse, evinci non potest.

Accepit quidem inde orbis occasionem aliquius ruina, præfertim Arianis rem alter vulgaribus: & hinc S. Hieronymus rhetorum more dixit, mundum se ingenuisse Arianum: attamen plurimi, & ipse Romanus Pontifex Damasus, ac innumeri alii, manerunt aperte Catholici. Quod attinet ad alia Concilia, in quibus aliqui volunt, errores notare, sciendum est, illa, aut non fuisse generalia, sed tantum diæcœla, vel provincialia: aut non fuisse legitime convocata: aut à Pontifice non fuisse confirmata: aut non errâris in materia fidei, vel moralium præceptorum, sed forte tantum in aliqua questione puri facti, ut dicemus n. 324.

321. Ad 2. *Diæcio illa ex S. Ambrolio, Primatio, & Sedulio apud Cornelium in hunc locum*, est separatio à Romano imperio, ut scilicet Romanum imperium omnino intereat, sicut e. g. imperium Assyriorum. Quodsi velis, per eam diæcio nem etiam intelligere diæcionem à fide, nunquam illa erit totius Ecclesia, sed tantum plurium, remanente tamen semper aliquo cœtu, quamquam minore, fidelium. Ad 3. Angelus ibi loquitur de eversione Hierosolyma, & cessatione sacrificiorum Iudaïcorum, ut explicant SS. Chrysostomus, Hieronymus, Augustinus, & alii, patetque ex eo, quod ille defectus prænuntiatus debebat fieri tempore septuaginta hebdomada, in qua occidens erat Christus, ante cuius mortem vigebant sacrificia Iudaica. Ad 4. Ex verbis illis Christi non potest evinci, nullum, sed ad summum, paucos tunc fore respectivæ fides, quamquam S. Hieronymus *dialogo adversus Luciferianos* c. 6. dictum illud non intelligit de fide tantum simpliciter tali, sed de fide exigua, quæ est paucorum. Qua alia circa Concilia, vel Summos Pontifices, obiici sunt, suo loco servamus.

## ARTICULUS V.

### *Quenam Propositio, vel Definitio Ecclesia sit infallibilis Regula credendi.*

322. **D**ico 1. *Caiones, seu definitiones Conciliorum generalium, universalem Ecclesiam repreäsentant, legitime statuti, sunt infallibilis regula credendi, ita, Catholici omnes. Concilium autem generalis, seu universalis, aut ecumenicum censetur illud,*

cui interesse possunt, imò debent omnes totius orbis Episcopi, nisi legitimè impediatur; & huic nemo legitimè presidet. nisi Romanus Pontifex, vel ejus Legati: folius etiam Papa Romanus illud indicere potest, ut Bellarminus tom. 2. *contrav. 1. l. 1. de Conciliis* c. 12. ostendit. Unde, quando antiquitas leguntur aliqua Concilia, indicita ab imperatoribus, intelligentum id est, quod ad imperatorum petitionem Concilia fuerint indicita à Pontificibus, & ab imperatoribus adjuta, ac promota eorum executio.

Alia autem Concilia dicuntur, vel *Nationalia*, ad qua Episcopi aliquius totius nationis e. g. Africae, aut Gallie, convocantur, aut convenienti: vel *Provinsialia*, ad quæ convenienti Episcopi aliquius totius provinciæ, à Metropolitano, vel Primate, vel Archiepiscopo convocati: vel *Episcopalia*, aut *Diæcœsana*, ad quæ Clerus inferior ab Episcopo convocatur. Hæc autem Concilia per se infallibilia non sunt, & multa eorum errârunt. Si tamen à Pontifice Romano approbata fuerint, eorum definitiones non minus, quam ipsius Pontificis (de quibus infra n. 322), infallibilitatem habent. Quod si etiam non sint approbata Concilia provincialia, attamen neque sint reprobata, magnam auctoritatem, & pondus meritò habent, ut observat Canus de locis *Theologis* l. 5. c. 4. quia, ut ait hic auctor, communis Ecclesia, vel silentio, vel etiam implicito consensu, commendantur, si ad Ecclesias communiem notitiam pervenerint; non enim sit aliquo pacto verisimile, ut Conciliis provincialis, tote ore vulgari, hæresis Ecclesia dic diffinalaverit.

Prob. conclusio 1. Si Concilium generale in definitionibus suis posset errare, errare quoque posset Ecclesia; nam Concilium representat Ecclesiam, & fideles omnes debent obedire definitionibus Conciliorum; cum enim non possint convenire in unum omnes omnia fideles, ex omni orbe terrarum, docti, & indocti &c. debet certè à primariis Ecclesie membris, id est, à pastoriis, & doctoriis, decidi, quid sit credendum; eos enim, ut *Autor. 20. v. 28.* dicitur, *Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam DEI*; & ipsi debent alii fideles obedire; cum sint oves, ac discipuli: sicut alii subditæ debent obediere legibus, in comitiis regni statutis: ergo errante Concilio erraret Ecclesia: atque Ecclesiam errare non posse, probatum est n. 306. ergo.

323. Prob. conclusio 2. ex SS. Petribus, imò ex consensu totius Ecclesie; nam semper à SS. Petribus, & tota Ecclesia, tanquam firmissimum, & verissimum habitum est, quod in aliquo Concilio generali erat definitum. S. Athanasius. epist. ad Episcopum Corinthiorum Episcopum initio ait, *Hæresium inanem Garrulitatem Niceno Concilio sedatam esse.... que Synodus omnium hæresum proligatarum, ac imprimitis Arianis trophyum habenda est.... Qua igitur aludas sit, ut post tanti Concilli authorita-*

tem

tem, disceptationes, aut questiones instituant? S. Augustinus epist. 112. sub initium ait de plenariis Conciliorum: *Quorum est in Ecclesia saluberrima auctoritas: & c. i. de baptis. contra Donat. c. 18. S. Cyprianum ab hæresi absolvit, ex eo, quod tunc, quando hic S. Martyr contrarium, propagabat, nondum à Concilio generali fuisse definitus valor baptis. at hæreticis collati.*

S. Gregorius epistolam l. 1. epist. 24. sub finem ait: *Præterea .... sicut S. Evangelii quartuor libros, sic quartuor Concilia suscipere, & venerari me fateor .... Quatuor quoque Concilium pariter venero .... Quisquis ergo aliud sapit, anathema sit. Tandem univeris SS. Patres, atque fideles, semper habuerunt pro exploratori hereticis eos, qui generalibus Conciliis contumaciter resistebant: & hinc nunquam permisum fuit, ut hæresis, semel à tali Concilio damnata, rursus in controvèrsiam vocarentur: quod tamen posset fieri, si definitiones illæ fallere posset: imò tunc omnia, quæ etiam ab adversariis admittuntur, incerta forent.*

324. Addendum tamen huc est, ipsos canones, seu definitions Concilii quidem infallibiles esse: si quando autem definitiōnibus præmittantur aliqua disputations, vel etiam aliqua rationes, aut alia, ad definitions magis illustralandas, apponantur, ita non etiam pars esse auctoritatis cum definitionibus, nisi quatenus in definitionibus denuo continentur; quia, licet Concilium circa talia erraret nihil incommodi patere Ecclesia; nam non proponuntur fideli bus credenda illa præambula, aut rationes omnes, sed tantum definitions.

Aliquando autem à Conciliis sunt *deserata morum*, hoc est, præcepta moralia, omnibus observanda: & de his credendum est, nihil præcipi in iis, quod sit malum, vel in honestum; alias Ecclesia desiceret à sanctitate doctrine: & ex eadem ratione credendum est, nihil ab Ecclesia prohiberi honestum, necessarium ad salutem. Aliquando vero Concilia aliquid decidunt circa aliquam questionem faci: & tunc si factum sit tantum particularē, nec connexus cum questionibus fidelium, aut juris, nec ex verbo Divino, seu scripto, seu tradito, revelatum, Concilium quodam tamē decisionem non est infallibile: error enim talis non affert grave incommodeum Ecclesie: nec intralibet habetur infallibilis assistentia Spiritus S. Sedde his inferius plura.

325. Dico 2. Ad hoc, ut definitions Conciliorum, etiam universalium, sint legitimè confiteuta, aut firmata, adeoque infallibilis, accederet debet confirmationis, vel ratificationis Romani Pontificis. Ita Theologi Catholicæ communisimè. Supponitur autem, Pontificem esse legitimum, & indubitatum; alias enim, si plures in aliquo schismate, dubii forent Pontifices, posset Concilium generale dubios depone, vel forte protulitum declarare, nullum esse legitimum, & de indubitate sibi provideri, ut dictum n. 311. Quodsi Pontifex legitimus aperte lapsus ef-

ferit in hæresin, in eaque contumaciter persistet, excideret eo ipso suo officio, & posset à Concilio fieri sententia declaratoria criminis, acque etiam declarari, quod talis Papa à Christo esset potestate sua privatus.

Unde in his duabus occasionibus posset etiam convocari Concilium generale abque auctoritate Pontificis, quod in aliis casibus fieri nunquam potest, ut inter se conveniunt Doctores Catholicæ: & Plagius II. dist. 17. cap. *Multis*. conventum, Episcoporum abque auctoritate Romani Pontificis celebratum, vocat *conventiculum*, vel *concilium*, quia, ut ibidem ait Pontifex: *Multis denso Apofolicis, & Canonis, atque Ecclesiasticis instruimus regulis, non debere abhinc sententia Romani Pontificis Concilia celebrari*. Et sane contra rationem aliquid toti Ecclesie proponeretur credendum, aut a zendum, sine auctoritate illius, qui toti Ecclesie praefit. His suppositis

326. Prob. conclusio 1. negative. Infallitas Concili, abque confirmatione Pontificis, non potest illa ratione ostendit: ergo gratis affirmitur. antec. prob. In primis non potest ostendit facta à Christo promulgata à tali Concilio, de assistance Spiritus S. Dein neque ex natura rei talis infallibilitas necessaria est; nam habetur alia regula fidei, & morum in Ecclesia DEI, scilicet Concilii à Romano Pontifice approbati definitiones. Sed nec est assignabile ullum aliud caput, ex quo probaretur infallibilitas illa: ergo. Confirm. Non tantum unum generale Concilium, quia non fuit confirmatum à Romano Pontifice, fuit ab Ecclesia reprobatum tanquam erroneum, ut Ariminense, Mediolanense, Ephesinum II. de quibus vide Francolinum tyro. *Theol. p. 2. §. 2. n. 38.* Certe n. Domini. 449. Concilium generale Ephesinum II. erravit, approbando errores Euthychei, reclamantibus Legatis Romani Pontificis S. Leonis, & Diolcoro omnia violenter agente: Idque Concilium posita S. Leo irritum, & nullius valoris esse declaravit: ergo talia Concilia non sunt infallibilia.

Prob. 2. conclusio positiva. Soli S. Petro, præ omnibus aliis Apofolis, Christus dixit Matth. 16. v. 18. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferior non prevalerat adversus eam: pro eodem solo Christus specialiter oravit, ut ait Lec. 22. v. 32. Ego autem rogavi pro te, ut non deficiens fides tuas, hunc solum Christum confirmit Pastorem universalem gregis Domini. *Jean. ultimo v. 16. & 17.* Pasc agnos meos.... pasc oves meas. Quod autem Christus Dominus dixit Petro, in ordine ad regendam Ecclesiam, idem dictum est successoribus ejus, Romanis Pontificibus; nam, cum Christus, voluerit Ecclesiam firmam esse usque ad mundi finem, quoique non voluit vivere S. Petrum, voluit certè alios ei succedere, qui regerent eodem modo usque ad mundi finem Ecclesiam suam.*

327. Hoc etiam adeoque receptum semper fuit omni orate, ut Romani Pontificis Sedes, non nisi *Apofolica Sedes, Caædæra D. Petri*,

Petri, Locus Petri, sit nominata: ipse autem Papa sit dictus *Supremus Christi in terris Vicarius, Divi Petri Successor, Summus Ecclesia universalis Pastor, Caput omnium Ecclesiarum, Ecclesie universalis Pontifex, &c.* Hinc Florentinum ita definit *sess. 25. in litteris unionis:* Item desinimus, sanctam Apostolicam sedem, & Romanum Pontificem, in universum orbem tenere primatum, & ipsius Pontificem Romanum, successorem esse Beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesia Caput, & omnium Christianorum Patrem, & Doctorum existere, & ipsi in Beato Petro scandi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam, à Domino nostro IESU Christo plenam potestatem traditam esse.

Idem definit Lateranense, sub Leone X. qui in *Bulla: Exurge Domine: in eodem Concilio contra Lutheram, ejusque errores edita, damnavit hanc ejusdem hereticarum propositionem, ordine 25am. Romanus Pontifex Petri successor, non est Christi Vicarius, super omnes totius mundi Ecclesias, ab ipso Christo in Beato Petro institutus.* Idem conflat ex eodem Lateranensi *sess. 11.* sub Leone X. in quo hic *abrogationem Pragmaticae Galicie, seu Constitutionem Pastor eternus gregem: edidit, in qua dicitur, non tantum S. Scriptura, sed & Patrum, & ipsorum Conciliorum confessione, manifeste constare, Romanum Pontificem super omnia Concilia autoritatem habere.* Idem quoque conflat ex Constitutione Martini V. *Inter cunctas pastoralis curae: edita an. 1418. Pontificatus sui. an. 1. (electus namque est an. 1417.) in Concilio Constantiensi, quando hoc erat indubitatem legitimum.*

Ex quibus sic argumentor. Si definitiones Conciliorum forent infallibilis ante approbationem Pontificis, deberet etiam Pontifex illis se submittere, suämque illis fidem accomodare: ergo non iam super ipsum esset adiudicata Ecclesia, sed potius ipse esset fundatus, & auctoritas super Ecclesiam: item non ipsius fides pra reliquis ex efficacia orationis Christi esset indefectibilis, sed aliorum, a quibus ipse esset confirmandus; cum tamen Christus ibidem, seu *Luc. 22. v. 32.* ubi ait Petro, se pro ipso orasse, eidem dicit: *Confirmata fratres tuos: neque Petrus universum Dominicum gregem doctrinam parceret, sed ab ipsi paucetur, ac gubernetur &c. atque hoc admitti non possunt: ergo.*

328. Prob. conclusio 3. ex universalissima, & constantissima praxi totius Ecclesiae, ipsorum etiam Conciliorum generalium, quæ semper pro suis definitionibus perierunt approbationem Romani Pontificis, prout Lateranense sub Leone X. *sess. 11. testatur in Bulla: Pastor eternus gregem suum: approbante Concilio edita, quæ est abrogatoria Pragmatica Gallice: Consueveruntque (inquit) antiquorum Conciliorum Patres, pro eorum, quæ in suis Conciliis gesta fuerunt corroboracione, à Romano Pontifice subscriptionem, approbationem-*

*que humiliter petere, & obtinere, prout ex Nicene, & Ephesina, ac Chalcedonensi his ususmodi, & sexta Constantinopolitana, & septima eadem Nicene, ac Romana sub Symacho, Synodis habitis, carmine gestis, nec non in Aimari libro de synodis, manifeste colligitur: quod etiam norissime Constantienses Patres fecisse constat. Hucusque Bulla. Idem etiam factum ab ultimo generali Concilio Tridentino, ut constat ex ultima sessione, & ultimo ante acclamations Patrum, ubi expressè dicitur, confirmationem decretorum esse à Papa petendam: & idem iterum dicitur factum in Bulle PII IV. qui id confirmavit.*

329. Neque Patres, in Conciliis congregati, confirmationem suarum definitionum petierunt a Papa, tantum ex humanitate, vel ad firmandam actionem uniformem, inter caput, & membra; nam fatentur Concilia, se eam approbationem petere, ut definitiones accipiān firmitatem. Sic Nicenam feribit ad S. Sylvestrum in epist. que habetur in fine Concilii. Quidquid autem constitutum in Concilio Niceno, precarum, vestri oris confortio confirmetur. Chalcedonense Concilium actione 3. in relatione S. Synodi ad B. Papam Leonem in fine ait: *Omnem nobis gessorum vim inserviavimus, ad comprobationem nostrę sinceritatis, & ad eorum, quæ à nobis gesta sunt, firmitatem, & consonantiam.* Rursus C. Significati, de electione, ait Paschalisi: *Cum omnia Concilia per Romane Ecclesie auctoritatem, & facta sint, & robur accepterint, & in eorum statutis Romani Pontificis patenter excusat, auctoritas &c.* Gelasius Papa C. *Concordia. 25. q. 1.* ait de prima, hoc est, Romana Sede: *Quæ & unquamque fiduciam sua auctoritate confirmat, & continua moderatione custodit.* Plura adhuc, quæ hanc nostram sententiam, de primaria summi Pontificis, etiam supra Concilia generalia, firmissime roborant, afferemus infra a n. 403. & adhuc plura suppeditum Reverendissimus Matthæus Petrididier Abbas S. Petri Sconensis Ordinis S. Benedicti, natione Gallus in suo tractatu de auctoritate, & infallibilitate Summorum Patrum: scilicet

330. Censetur autem Pontifex approbare, confirmare, vel ratas habere definitiones Conciliorum i. si praesens sit, & consentiat. 2. si absente ipso, Legati eius praesentes juxta specialem instructionem suam consentiant. At non censetur addere robur, si ipse, vel ejus Legati praesentes reclamant; vel si Legati contra instructionem specialem consentiant: & probabilius nego tunc, quando consentiunt, dum tantum habent instructionem generalem; non enim potest ipsis Pontificis delegare auctoritatem Spiritus S. unde Suarez disp. 5. de fide sec. 7. n. 11. ait, probabilissimum quidem esse, DEUM non permisurum, ut tales Legati cum Concilio errent, tamen regulam credendorum esse non posse; eo quod infallibilitas eorum, sicutem non sit cer-

ta: quin neque tunc censetur Pontifex approbare decretum Conciliorum, si negative se habeat, hoc est, neque consentiat, neque reclamat.

Inconsequenter autem quidam dicunt, Pontificem, si solus dissident, contra omnes Patres Concilii, non impeditur infallibilitatem decretorum, vel definitio- num; nam, si quis rationes hucusque allatas expendat: aut ex etiam probant de solo Pontifice: aut nec probant de eum cum aliquibus Patribus sumpto. Nec dici potest, eum tunc tantum locuturum ut doctorem privatum; nam, quod loquatur ex cathedra, non desumitur ex eo, an solus, an cum aliis loquatur: sed, an obliget universalis Ecclesiam ad credendum, an non: & qui alter sentiunt, viam sternunt ad negandum seipsum, vel quod Pontifex ex cathedra sit locutus, vel quod ejus definitiones sint infallibilis.

## ARTICULUS VI.

### Solvuntur Objectiones.

331. Ob. 1. contra 1. conclusionem. Non potest constare, an Concilium universale sit legitimum: ergo frustra si DEUS contulisset infallibilitatem, prob. antec. non est legitimum, nisi Episcopi congregati sint fideles, & ritè ordinati &c. sed non potest constare de eorum fide, & ordinatione: ergo. Rep. neg. ant. ad prob. dist. ma. Concilium non est legitimum, nisi recipiat omnes Episcopi fideles, & ritè ordinati: neg. ma. nisi latenter apparetur exterius tales sint (quod facile cognosci potest) con. ma. & sic distincte minor: neg. conq. Nam, vel DEUS erit Episcopis appartenentes talibus assister: vel certe manifestabit defectum, ne Ecclesia rota inducatur in errorum. Pariter DEUS non permettit, ut Episcopi violenter cogantur, ad aliquid decidendum: vel etiam coactis assister, ut nihil falsi decernant: vel manifestabili tam coactionem; hoc enim exigit ejus promulgatio de perpetua assistentia, & directione Spiritus Sancti.

332. Ob. 2. SS. Patres negant Concilium, etiam generalibus, infallibilitatem: ergo. prob. ant. S. Gregorius Nazianz. epist. ad Procopium ait: *Hoc animosum, ut omnium Episcoporum conventum fugiam; quoniam nullus Concilii finem letum, & faustum vidi.* S. Augustinus l. 2. de bapt. contra Donat. c. 3. ait, Concilia plenaria sibi priora posterioribus emendarunt, cum aliquis experimento rerum aperitur, quod clausum erat, & cognoscitur, quod latebat. S. Isidorus, relatus a Gratiano diff. 50. c. Domini Sancto, ait: *Quiescunq; in gestis Conciliorum discors sententia inventus, illius Concilii magis teneatur sententia, cuius, aut antiquior, aut posterior extat auctoritas: ergo juxta hos SS. Patres Concilia, etiam generalia, non sunt infallibilia; alias enim non*

R.P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I.

essent fugienda, nec emendabilia, nec inter se contraria.

Rep. neg. ant. ad prob. neg. conseq. & explic. SS. Patres. S. Gregorius Nazianzenus non loquitur de Concilii generalibus, sed tantum de particularibus aliquorum Episcoporum, ex quibus multi favebant hereticis. Neque tunc Sanctus hic Pater sperabat Concilium generale legitimum, à Pontifice confirmatum: quanquam potest taliter videtur, nec fugerit, sed interfuerit, & subscriperit Concilium generali II. Constantiopoli anno 381. celebrato.

S. Augustinus eodem ipso libro multum commendat authoritatem Conciliorum generalium, loc. cit. n. 323. textu autem obiecto probare vult, non esse irrefragabilem authoritatem unius Episcopi, vel Conciliorum particularium: & argumentatur aliquo modo à majori ad minus: quasi diceret: statuta in conventu paucorum Episcoporum non sunt immutabilia; cum etiam aliqua statuta plenariorum Conciliorum, quandoque possint mutari, seu emendari: intellige autem, non statuta, vel decreta fidei, sed tantum aliqua, vel judicia, circa facta aliqua nuda, seu informia, vel decreta morum, que pro temporum circumstantiis, & experimentis rerum, possunt aliquando prudenter mutari, ut factum est circa communionem sub utraque specie, respectu laicorum.

Et quamvis S. Augustinus ibi agat de questione fidei, scilicet, an heretici int̄ baptizandi, non sequitur, quod velit, etiam canones universalium Conciliorum, ad fidem spectantes, possint emendari; nam tantum in generе dicit, cum Concilia haec emendarunt, etiam possint emendarunt sententiam Cypriani: quasi diceret: si Concilia generalia, in quibusdam decretis morum, vel decisionibus facti non dogmatici, mutari, vel emendarunt, quanto magis etiam in suis decretis potest emendarunt unus Episcopus Cyprianus? S. Isidorus eodem modo potest explicari, quamvis, eodem eius calus sit tantum de aliqua poena, lapsi infligenda, non veniat ad rem; cum non sit quodlibet fidei: & potest utique aliqua poena, licet prius fuerit in aliquo Concilio statuta, per aliud Concilium relaxari: & quod talia, posterioribus temporibus, ad posterioris Concilii canones, ordinariè magis est attendum.

333. Ob. 3. contra 2. conclus. AET. 3. v. 14. dicitur S. Petrus una cum S. Joanne ab Apostolo missus in Samariam: ergo etiam Petrus erat subiectus collegio Apostolorum, adeoque etiam ejus successores Concilii. Confirm. 1. In primo Concilio generali AET. 15. non fit mentio Petri, sed tantum Concilii; nam dicitur v. 28. *Visum est spiritui sancto, & nobis:* ergo non sicut supra potest in Petro, sed in Concilio. Confir. 2. Papa etiam est frater; nam & ipse debet nobiscum dicere: *Pater noster, qui es in celis.* Matth. 6. v. 9. & alios Episcopos solet vocare fratres: ergo etiam ipse